

C134 – WEL11

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

7 februari 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een flexibel systeem voor tolkuren	1
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de wachtlijsten bij de diensten voor slachtofferhulp van de Centra voor Algemeen Welzijnswerk	3
Vraag om uitleg van de heer Rudi Daems tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over verontreiniging van het binnenhuismilieu	5
Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de omzendbrief over energiearmoede	9
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aangekondigde besparingen op de drie Vlaamse eenheden voor intensieve behandeling van geïnterneerden in Rekem, Zelzate en Bierbeek	
Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aangekondigde besparingen in de psychiatrische verzorgingsinstellingen	
Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opvang van geïnterneerden in Vlaanderen	13

Voorzitter: de heer Luc Martens

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een flexibel systeem voor tolkuren

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik kom nogmaals terug op de problematiek van het aantal tolkuren in Vlaanderen. Die is al enkele malen in de commissie besproken, maar omwille van de gebeurtenissen van eind vorig jaar zou ik dit graag opnieuw onder de aandacht brengen.

Het besluit van de Vlaamse Regering inzake tolkenbijstand waarborgde voor 2005 in het totaal 8000 betaalbare tolkuren in de sector Welzijn. De vzw Vlaams Communicatie Assistentie Bureau voor Doven, het CAB, kan dus met het geld van het Vlaams Fonds aan de tolken in 2005 hoogstens 8000 gepresteerde tolkuren uitbetalen. Eind november 2004 heeft zich de situatie voorgedaan dat dove mensen geen doventolken meer konden inschakelen, tenzij voor eigen rekening, doordat het budget opgebruikt was. Eind 2005 is dat opnieuw gebeurd.

Dove mensen met een dossier bij het Vlaams Fonds hebben recht op 18 tolkuren per jaar voor allerlei privé-zaken zoals een bezoek aan de notaris, het oudercontact op school, een vergadering van een vereniging enzovoort. Daarbovenop hebben ze ook recht op tolkuren voor 10 percent van hun arbeidstijd. Beide aantallen kunnen zo nodig worden verdubbeld. Dat is dus voor de leefsituatie tot 36 uren per jaar en voor de werksituatie tot 20 percent van de arbeidstijd.

Het beperkte budget maakt dat het bovenstaande slechts een theoretisch recht is. Volgens het jaarverslag van het Vlaams Fonds van 2004 maakt amper 10 percent van de doven, een zeshonderdtal mensen, gebruik van deze dienst. Dat betekent echter dat bij een gemiddeld gebruik van 14 uur per jaar door deze beperkte gebruikersgroep, het budget reeds opgebruikt is. 14 uur is enorm weinig. De eerste slachtoffers van het tekort zijn de dove mensen zelf, maar

het heeft ook gevolgen voor de tolken, want zij zaten noodgedwongen thuis. Aangezien ze als zelfstandigen werken, konden ze in die periode van een tot twee maanden zonder inkomen uit tolkopdrachten ook geen beroep doen op een werkloosheidsuitkering. Dat is natuurlijk nefast voor deze beroepsgroep.

Bovendien is er nu reeds een enorm tekort aan beschikbare tolken Vlaamse Gebarentaal door het weinig aantrekkelijke statuut. Vele tolken verlaten het beroep. Nu reeds worden heel wat aanvragen geweigerd bij gebrek aan beschikbare tolken. Omdat de tolken waarmee ik gewoonlijk samenwerk, verhinderd waren, heb ik reeds enkele malen via het CAB een tolk aangevraagd, maar telkens kwam ik met lege handen terug.

Minister Bourgeois, bevoegd voor Bestuurszaken, meldde in antwoord op een schriftelijke vraag dat het 'binnen de Vlaamse overheid al meermaals voorgekomen was dat een tolk werd aangevraagd bij het doventolkenbureau CAB en er geen werd gevonden'. Zo waren er in februari van vorig jaar geen tolken beschikbaar voor de dialoogdag van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap voor personen met een handicap.

Sommige dove mensen raken gewoon gedemotiveerd en dienen geen tolkaanvraag meer in. Dat heeft ook een invloed op de gegevens die worden verzameld. Die kunnen hierdoor immers niet accuraat zijn. U begrijpt dat, als er bij elke aanvraag tolken voorhanden zouden zijn, het beschikbare aantal tolkuren nog sneller opgebruikt zou zijn. Erger nog is dat deze situatie zich heeft voorgedaan eind 2004 en nogmaals eind 2005.

Een dreigend tekort aan tolkuren betekent ook extra administratieve lasten voor het CAB. Zij moeten een speciale procedure in werking stellen waardoor enkel aan de meest urgente vragen kan worden voldaan. Ook dienen zij zich in te dekken voor het geval er geen tolkuren van het Vlaams Fonds meer beschikbaar zijn, want dan moet de cliënt zelf het volledige bedrag betalen. Deze extra procedure veroorzaakt voor het CAB een bijna onhoudbare werkdruk.

Eind 2004 en eind 2005, toen werd vastgesteld dat er een tekort dreigde, werden er geen kredieten meer

vrijgemaakt om alsnog aan de vraag te voldoen. Omwille van alle genoemde redenen is er dan ook nood aan een flexibel systeem waarbij indien nodig nog kredieten kunnen worden vrijgemaakt. Dan pas kan iedereen ten volle gebruik maken van de aan hem of haar toegekende tolkuren.

Dit is heel belangrijk voor dove personen. U kunt niet verwachten dat al in november aan de mensen wordt gezegd dat de tolkuren opgebruikt zijn en dat ze voor de rest van het jaar geen tolk meer kunnen krijgen.

Mevrouw de minister, wanneer was u vorig jaar op de hoogte van het feit dat er een tekort dreigde, en hoe hebt u dat vernomen? Is het systeem voor verbetering vatbaar? Welke maatregelen zult u nemen om te voorkomen dat er, ondanks een eventuele uitbreiding, op het einde van dit begrotingsjaar opnieuw een soortgelijke situatie ontstaat?

Ik heb begrepen dat er voor 2006 zal worden voorzien in 9000 tolkuren. Is dat al in een definitief besluit gegoten? Zal het genoeg zijn om de vraag naar tolkuren voor dit jaar op te vangen?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: In het begin van het vierde kwartaal van 2005 werd ik op de hoogte gesteld door het Vlaams Communicatie Assistentie Bureau dat er een tekort aan tolkuren dreigde. U hebt terecht gewezen op de elementen die maken dat het een complex probleem is. We zoeken dan ook naar oplossingen waarmee we deze situaties kunnen vermijden, maar dat is niet evident.

Ook de flexibiliteit waarnaar u vraagt, is niet zo gemakkelijk te realiseren in een besluit van de Vlaamse Regering. Daarom zijn we een overleg begonnen met de sector, meer bepaald met de Federatie van Vlaamse Dovenorganisaties en het Vlaams Communicatie Assistentie Bureau. Deze gesprekken hebben betrekking op een verhoging van het urencontingent voor 2006, maar ze gaan ook over de integratie van de schrijftolken in het doventolkenbesluit van 20 juli 1994.

We voeren al een tijdje gesprekken. Ik kan zeggen dat ze in een zeer constructieve sfeer en optimaal verlopen. Het is mijn overtuiging dat we binnenkort een oplossing zullen vinden waar alle betrokken partners akkoord mee kunnen gaan. Het is de bedoeling een afspraak te maken, zodat in 2006 geen tekort aan tolkuren zal ontstaan.

Wij werden evenveel geconfronteerd met het tekort als de mensen die een beroep moeten doen op de tolken. Het is de bedoeling dat we binnen enkele weken resultaten hebben, maar dan moet de Vlaamse Regering nog een besluit nemen. We verwachten dat de Vlaamse Regering midden 2006 een besluit zal kunnen nemen, maar de besluitvorming binnen het overleg zal eerder rond zijn.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mevrouw de minister, dat wil zeggen dat pas midden 2006 een definitief besluit voor dit jaar wordt genomen. Is dat niet een beetje te laat?

Het is misschien een goed idee om in de toekomst te werken met een stappenplan, zoals al door voormalig minister Vogels werd opgesteld. Een stappenplan voor de rest van de legislatuur kan positief zijn, want zowel voor de doven als voor de tolken en het tolkenbureau zorgt het voor zekerheid op het vlak van planning.

Ik hoop echt dat er een oplossing komt voor het probleem van de schrijftolken. Ik weet dat het probleem al dateert van voor mei 2004. De situatie is problematisch voor de mensen die wachten om te beginnen werken als schrijftolk, want zij kunnen nog steeds niet aan de slag. Het gaat specifiek over de schrijftolken Van de doventolken mogen enkel de mensen die gediplomeerd zijn als gebarentaaltolk ook schrijftolken, maar mensen met een schrijftolkdiploma mogen dat nog niet. Er is dus dringend een oplossing nodig, want het is heel belangrijk voor doofblinde mensen, voor mensen die doof geworden zijn en voor slechthorenden. Ik dring aan op een spoedige afhandeling.

Minister Inge Vervotte: De Vlaamse Regering heeft bij besluit 8000 uren vastgelegd. Het gaat nu over de uitbreiding. We gaan proactief om met alle cijfers en gegevens die we ter beschikking hebben. We weten dat er zich problemen kunnen voordoen in het vierde kwartaal. Daarom zitten we nu rond de tafel om dat te bekijken. In de overlegronde werd ook een stappenplan opgenomen, want we zijn geen vragende partij om telkens met besluiten een eventuele uitbreiding mogelijk te moeten maken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de wachtlijsten bij de diensten voor slachtofferhulp van de Centra voor Algemeen Welzijnswerk

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer de voorzitter, collega's, de diensten voor slachtofferhulp van de Centra voor Algemeen Welzijnswerk kunnen aan de slachtoffers niet langer onmiddellijk hulp verlenen. Een slachtoffer moet gemiddeld 2 weken wachten op een eerste contact. Als men telefonisch contact opneemt, loopt men bovendien het risico een antwoordapparaat aan de lijn te krijgen.

Ik denk dat ik niemand moet overtuigen van het belang om slachtoffers vrij snel te helpen. Het is ook best dat een slachtoffer iemand aan de telefoon krijgt, om de eerste hulp te bieden en een eerste reactie te geven.

Het aantal verzoeken om hulp neemt toe. In een artikel in De Morgen van 21 december 2005 stond dat het gaat om een stijging van 20 procent gedurende de voorbije twee jaar. Niet enkel de verkeersslachtoffers zorgen voor een toenemend aantal vragen. Ook slachtoffers van stalking, van familie- en seksueel geweld, van ernstige slagen en verwondingen en van rampen, en mensen die zelfdoding overwegen en hun omgeving nemen steeds meer contact op met slachtofferhulp.

De problemen werden in deze commissie al genoeg in kaart gebracht. De diensten voor slachtofferhulp zijn, bij wijze van spreken, slachtoffer van hun eigen succes. Het niet onmiddellijk kunnen reageren heeft uiteraard gevolgen voor de verwerking van het gebeuren door het slachtoffer. Snelle en juiste hulp lijkt essentieel te zijn om een posttraumatisch stressyndroom te kunnen voorkomen, niet enkel voor de slachtoffers, maar ook voor de hulpverleners.

Deze problematiek duurt al lang. Vorig jaar heb ik al de slachtofferhulp voor verkeersslachtoffers aangekaart. Kort geleden heeft het Vlaams Parlement een voorstel van resolutie goedgekeurd, waarin aan de Vlaamse Regering wordt gevraagd om een actieplan op te zetten voor een geïntegreerd hulpverleningsbeleid voor verkeersslachtoffers. De recente alarmkreet van de diensten voor slachtofferhulp maakt duidelijke

lijkt dat het beperken van de wachtlijsten zich niet tot deze groep van slachtoffers mag beperken. Er is ook nood aan snellere en bijkomende opvang en hulp voor alle andere slachtoffers.

Mevrouw de minister, ik ga ervan uit dat u het probleem kent. Werd een analyse gemaakt van het probleem? Moeten de problemen – naast het uittrekken van bijkomende middelen – ook niet op een andere manier worden aangepakt? Ik denk dan aan een snellere doorverwijzing naar andere welzijns- en hulpverleningsdiensten. Mevrouw de minister, hebt u al gedacht aan mogelijkheden in die richting?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Ik sluit me aan bij de vraag om uitleg van mevrouw Van der Borgh. Het is jammer genoeg een terechte bekommernis. De twee weken wachttijd is gelukkig nog niet standaard, maar het komt wel al voor. Vele diensten slachtofferhulp in de CAW's geven aan dat ze overvol zitten en dat ze bij elke crisis moeten schuiven in de agenda's.

Krijgen we als antwoord op deze vraag weer het bekende pleidooi voor extra middelen of mensen, of is een snellere en accuratere doorverwijzing mogelijk? De doelgroepen die van deze diensten gebruik maken, worden steeds diverser. Onlangs zijn er nog de verkeersslachtoffers bij gekomen. Mevrouw de minister, ik ben benieuwd wat u zult doen om dit niet uit de hand te laten lopen.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik sluit me ook aan bij deze vraag om uitleg. Het probleem van de wachtlijsten wordt groter. Slachtofferhulp wordt steeds bekender. Er is niet alleen een doorverwijzing via de politiediensten, ook de burger neemt steeds meer initiatieven om een beroep te doen op slachtofferhulp. Snelle hulpverlening is in vele gevallen noodzakelijk, zonder daarom weer bijkomende middelen en personen te moeten vragen.

Mevrouw de minister, welk systeem wordt gehanteerd voor het bepalen van prioriteiten? Elk dossier is natuurlijk heel belangrijk, maar sommige dossiers zijn wellicht nog erger dan andere. Geeft u op een of andere manier voorrang aan dringender of belangrijker dossiers?

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: De dienst slachtofferhulp kent een sterk verhoogde werkdruk. We moeten daarom bekommerd zijn, zowel kwantitatief als kwalitatief. Vorige week hadden we het over het intrafamiliaal geweld. Het parlement heeft de resolutie over de verkeersslachtoffers goedgekeurd. De diensten slachtofferhulp kunnen daar nog niet de nodige hulp aan verlenen.

Mevrouw de minister, weten we waaraan die verhoogde werkdruk te wijten is? De slachtoffers die een beroep doen op die diensten, zijn dikwijls slachtoffer van ernstige misdrijven. Kunnen de diensten die met vrijwilligers werken daar een adequaat antwoord op bieden? Mevrouw de minister, ik vraag u om de bal niet terug te spelen naar de sector, maar om een grondige analyse te maken van wat er aan de hand is.

Er komt veel af op deze diensten. De beleidsmakers moeten zich afvragen of ze in zorg voor slachtoffers willen investeren. Het samenwerkingsakkoord tussen de staat en de Vlaamse Gemeenschap over slachtofferzorg van 1998 is ontstaan in de periode na de onderzoekscommissie-Dutroux. Daarin zijn bepaalde plichten voor Vlaanderen opgenomen. We moeten daarin blijven investeren.

Mevrouw de minister, bestaat dat samenwerkingsakkoord nog? Is het uitgebreid naar de Duitstalige en de Franse Gemeenschap? Is het nog geëvalueerd?

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Er zijn duidelijk regio's waar de CAW's minder personeel en minder middelen hebben dan elders. Dat is bijvoorbeeld zo in Halle-Vilvoorde. Zijn de wachttijden het langst in de regio's waar de CAW's minder middelen hebben?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer de voorzitter, collega's, er zijn heel wat bijkomende vragen gesteld. De antwoorden daarop kan ik niet zomaar uit mijn mouw schudden. De hoogste werkdruk is er blijkbaar in Antwerpen en Herentals. Mevrouw Van der Borgh legt daar al de nadruk op. Ik kan de cijfers daarover bezorgen aan de commissieleden.

Bij de diensten voor slachtofferhulp van de CAW's zijn er tijdens het jaar 2000 11,5 voltijdse equivalenten bij gekomen, waaronder 2,5 voltijdse equivalenten

voor Antwerpen en een halftijdse kracht voor Herentals.

In 2003 was er een project van de FOD Justitie dat werd stopgezet, maar dat heeft niet geleid tot een vermindering van het aantal personeelsleden. Slachtofferhulp beschikt vandaag dan ook over 54 voltijdse equivalenten, waarvan er 6 tewerkgesteld zijn in Antwerpen en 4 in Herentals.

We hebben bepaalde berichten ontvangen en een aantal zaken vastgesteld. Daarom hebben we gevraagd om in verband met de slachtofferhulp over te gaan tot een grondige analyse. We zullen dan bepalen welke de oorzaken van de hoge werkdruk zijn.

Er zijn veel parameters die de werkdruk bepalen. Misschien moeten de methodieken worden bijgestuurd en moeten er prioriteiten worden gesteld. Ook de verhouding tot de rest van het werkveld moet worden bekeken. Ik kom hier later nog op terug.

We hebben het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk (SAW) gevraagd om een dossier voor te bereiden. We zouden dat in het voorjaar van 2006 moeten ontvangen. We hebben gevraagd om al deze elementen te analyseren en te zorgen voor aanbevelingen. We zullen de voorstellen in de loop van 2006 bekijken. Dat moet natuurlijk allemaal passen binnen het kader van de programmatie van het Algemeen Welzijnswerk die we op dit ogenblik voorbereiden.

Ik kan moeilijk vooruitlopen op de aanbevelingen. Ik wil immers respect opbrengen voor de onderzoekers en de resultaten afwachten. We mogen de problemen niet verplaatsen, maar ik stel wel vast dat er een aantal prioriteiten zullen worden bepaald.

Vandaag is het tamelijk onduidelijk welke taken de CAW's op zich nemen, welke taken de CGG's op zich nemen en welke taken de sociale diensten van de politionele diensten op zich nemen. We merken ook dat de grootste stijgingen van de werkdruk te maken hebben met het feit dat de politie meer doorverwijst. Dat kan te maken hebben met een grotere bekendheid.

Mevrouw Dillen heeft gezegd dat de mensen zelf ook meer naar de diensten voor slachtofferhulp stappen. Misschien moeten we eens nagaan of de mensen wel altijd de juiste diensten contacteren. Voor de nabestaanden van slachtoffers van zelfdoding zijn er andere initiatieven die specifiek werken.

We moeten dus heel wat elementen in rekening brengen. We moeten ons afvragen of de juiste mensen op de juiste diensten terecht komen en we moeten eens bekijken welke diensten welke taken op zich moeten nemen. Er zijn ook organisaties die niet door de overheid worden gesubsidieerd, maar die ook belangrijke taken vervullen in verband met slachtofferhulp en slachtofferbegeleiding. We moeten de mensen ook degelijk informeren in verband met de verschillende diensten en hun aanbod.

Al deze zaken zullen het onderwerp zijn van de gesprekken die we met de sector zullen hebben. We moeten bovendien de programmatie bekijken van de CAW's, maar ook van de CGG's in verband met de convenants. Er moeten dus in ieder geval keuzes worden gemaakt.

In verband met de CGG's zullen we meer proberen in te grijpen of te sturen in verband met het tijdstip van de intake, de tijd die daarvoor nodig is en de hulpverlening die daar tegenover staat. We zijn niet van plan in dat verband een en ander op te leggen vanuit de overheid. We willen dat er vergelijkingen komen.

We hebben gemerkt dat een bepaald CGG x procent van de arbeidstijd besteedde aan therapeutische gesprekken met cliënten. In andere CGG's bleek dat percentage aanzienlijk hoger te liggen. We willen dan ook debatteren over de oorzaak van die verschillen om zo tot gezamenlijke afspraken en richtlijnen te komen op basis van gemiddelden en prioriteiten.

Voor de CAW's zouden we graag een gelijkaardige oefening maken. Dat zal niet gemakkelijk zijn, want het zijn autonome centra. Door de manier van subsidiëren in het verleden, zijn de CAW's altijd partieel aangestuurd geweest. Ze kregen een bepaalde taak en daar hoorde een subsidie bij. Een globaal overzicht krijgen is dus niet gemakkelijk.

Al deze zaken maken deel uit van het debat dat we voeren met het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk en met de diensten voor slachtofferhulp. We willen zorgen voor een meer gestroomlijnde aanpak, zodat er sneller en doeltreffender kan worden gehandeld bij de aanpak van trauma's.

Het samenwerkingsakkoord is momenteel in werking. Daardoor komt de grootste stijging nu via de politionele diensten. We hebben geen signalen gekregen dat er een aanpassing nodig is, en dat heeft dan

ook tot op heden geen voorwerp uitgemaakt van de gesprekken.

Of het ook uitgebreid is tot de Franse en de Duitstalige Gemeenschap, kan ik vandaag niet zeggen. Mochten er echter knelpunten zijn, dan kan ik dat navragen.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik onthoud vooral dat we in het voorjaar, dus heel binnenkort, het resultaat van de studie van het SAW mogen verwachten. Dat zal allicht in eerste instantie aan de commissieleden ter beschikking worden gesteld. Daarna kunnen we het eens nader bekijken.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Het samenwerkingsakkoord is inderdaad het kader waartoe de Vlaamse Gemeenschap zich heeft verbonden. Vlaanderen moet dan ook voorzien in het aanbod en moet het nakomen van de verplichtingen uit dat samenwerkingsakkoord mogelijk maken. Het is niet per se noodzakelijk om het af te zwakken. Integendeel, we moeten het samenwerkingsakkoord en de verplichtingen voor Vlaanderen actualiseren, want dat is geleden van 1998. Ze gelden nog allemaal, maar het kan nuttig zijn in de vele contacten met Justitie eens na te gaan of iedereen zijn verbintenissen wel nakomt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Rudi Daems tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over verontreiniging van het binnenhuismilieu

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: In onze westerse wereld – en het woord westers is hier belangrijk – brengen we wetenschappelijk gesproken meer dan 80 procent van de tijd door in onze woning. Bij oudere mensen ligt dat percentage zelfs nog hoger. In tegenstelling tot wat kan worden vermoed, is het binnenshuis niet gezond.

der dan buiten. Volgens heel wat studies is het vervuilingsniveau in gebouwen zelfs vijf- tot honderdmaal hoger dan daarbuiten.

De eerste slachtoffers daarvan zijn mensen die in verouderde gebouwen wonen. Ook hier moeten we het debat over energiearmoede dus indachtig zijn. Er zijn mensen die niet over het minimumcomfort beschikken. Bepaalde groepen, zoals kinderen, zwangere vrouwen en ouderen, zijn kwetsbaarder dan anderen.

In 2004 is een belangrijk uitvoeringsbesluit van de regering goedgekeurd in uitvoering van het gezondheidspreventiedecreet. Dat besluit had tot doel alle gezondheidsrisico's van het binnenmilieu voor de bewoners maximaal te beperken, desnoods via de toepassing van het voorzorgsbeginsel als er twijfel mocht zijn. Voor de uitvoering van dat besluit kregen zowel de LOGO's als de Vlaamse Gezondheidsinspectie een extra opdracht. Ze kregen daarvoor ook extra personeel. Aan elk van de LOGO's in Vlaanderen werd een halftijdse medisch milieukundige toegevoegd, die de eerste lijn voor zijn rekening moest nemen.

De LOGO's kunnen bijvoorbeeld zelf vragen, of kunnen ingaan op de vraag van derden om de kwaliteit van het binnenmilieu te laten onderzoeken van zowel privé-woningen als overheidsgebouwen. Die derde partij kan bijvoorbeeld een gemeentebestuur zijn, een socialehuisvestingsmaatschappij, een huisarts, een sociaal assistent van een OCMW, enzovoort.

Het besluit bepaalt dat de kosten van zo'n meting in een woning ten laste komen van het Vlaamse Gewest. In geval van overschrijding van hetzij de richtwaarden, hetzij de interventiewaarden, die ook in het besluit zijn opgenomen, kan worden overgegaan tot actie en zelfs tot een onbewoonbaarverklaring van de woning in kwestie.

Ik vraag me af of de inhoud en de draagwijdte van dit besluit wel voldoende bekend zijn en of de mensen die het moeten uitvoeren voldoende slagkracht hebben voor een degelijke opvolging. Onlangs werd in de Artsenkrant alarm geslagen omdat het binnenmilieu van klasjes niet echt schitterend was. Heel tekenend was dat de Artsenkrant niet wist van het bestaan van richtwaarden en interventiewaarden in een Vlaams uitvoeringsbesluit van een decreet.

Uit nieuwsgierigheid heb ik vorige week de proef op de som genomen. Ik heb willekeurig 10 huisartsen

opgebeld, weliswaar zonder enige wetenschappelijke pretentie. Ik vroeg hun of ze de LOGO's kenden, of ze het probleem van binnenuitverontreiniging kenden en of ze het besluit kenden om daar eventueel onderzoek naar te laten verrichten. Het resultaat van mijn telefoonenquête was dat 7 van de 10 artsen – netjes verdeeld 2 per provincie – daar compleet niets van afwisten. Eén arts had zelf schimmels uit een woning meegenomen naar een labo in Sint-Jan om te laten onderzoeken of er geen binnenuitmilieu-probleem was. Dat bevestigt mijn vermoeden dat de mogelijkheden niet zo goed bekend zijn.

Daarnaast hebben de LOGO's misschien ook onvoldoende middelen, zowel financieel als logistiek en qua personeel, om die eerstelijnsstaak te volbrengen en bijvoorbeeld de huisartsen, die toch fungeren als belangrijke aanspreekpunten, te betrekken en metingen te laten doen in publieke of privé-gebouwen.

Ik ben ook eens over de grens van ons gewest gaan kijken. Het Brusselse Gewest heeft een vrij mooi concept. Sinds een aantal jaren hebben ze een soort ambulante hulpverlening waar burgers, maar ook besturen en derden in de algemene zin binnenuitmilieumetingen kunnen laten doen. De dienst gaat gewoon op pad als er vragen zijn. Dat bestaat trouwens niet alleen in het Brusselse Gewest, maar ook, zij het dan in een wat beperktere vorm, in vier van de vijf provincies in het Waalse Gewest.

Het is de Brusselse milieuadministratie die deze regionale cel voor binnenuitluchtverontreiniging heeft opgericht. Ze is weliswaar nog vrij pril, maar de resultaten zijn toch behoorlijk. Uit informatie over oktober 2005 blijkt dat er toen 317 binnenuitmetingen in woningen werden uitgevoerd, zowel op vraag als op eigen initiatief. In meer dan 50 percent van de gevallen ging de gezondheid van de bewoners na de concrete interventie erop vooruit.

Mevrouw de minister, hoeveel binnenuitmilieumetingen zijn er verricht sinds het besluit in 2004 operationeel werd, en dat zowel op eigen initiatief als op vraag van derden in enerzijds publieke en anderzijds privé-gebouwen? Zijn er overschrijdingen vastgesteld?

Het decreet en het besluit voorzien in een soort jaarverslag. Dat is deels een anoniem verslag, omwille van de bescherming van de privacy, maar deels gaat het ook om publieke gebouwen. De lijst van publieke gebouwen waarin mogelijk een probleem van binnenuitmilieuverontreiniging bestaat, moet publiekelijk bekend worden gemaakt.

Staat u volmondig achter het besluit? Ik neem aan dat u daar positief op zult antwoorden, maar mijn zorg is vooral of het besluit op zich en de mogelijkheden ervan wel voldoende bekend zijn. Is het niet nuttig er wat meer slagkracht aan te geven en eventueel te voorzien in meer financiële middelen en personeel voor de eerstelijnsopdracht?

Wat is uw standpunt over de zogenaamde ambulance verte, de groene ambulance, in het Brusselse Gewest? Bent u bereid zoiets ook in te voeren in het Vlaamse Gewest?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer de voorzitter, ik kan me gedeeltelijk inleven in de vraag van de heer Daems, vooral waar hij het heeft over de LOGO's. Hun werking is inderdaad bij heel wat mensen te weinig bekend.

De LOGO's zijn er gekomen op grond van een decreet. Het zijn meestal vrij logge besturen, voornamelijk samengesteld uit afgevaardigden van gemeente- en OCMW-besturen. Bij het gros van de mensen die met deze problemen in aanraking komen, zijn ze niet bekend. Zelf wist ik ook niet dat we op het LOGO een beroep kunnen doen voor zulke metingen.

Recentelijk stelde ik als OCMW-voorzitter vast dat een socialebouwmaatschappij het zich veroorloofde een woning te verhuren die ongezond en onbewoonbaar was verklaard en vol schimmels en vocht zat. Dat toont aan in welke toestand we verzeild kunnen raken. Het verwondert me dan ook dat het LOGO hierin een rol kan spelen. De stelling van de heer Daems dat ze te weinig middelen zouden hebben, durf ik echter in twijfel te trekken.

Mevrouw de minister, hebt u een beeld van de resultaten, zowel qua werking als financieel, van al die LOGO's? Ze krijgen subsidies van hier uit, maar ook financiële ondersteuning van de gemeenten en OCMW's. Jaarlijks wordt dat voorgelegd, maar wat gebeurt er met de gelden die ze niet besteden? Er zijn immers LOGO's die weliswaar geen winst maken, maar blijkbaar toch financieel voldoende middelen hebben, die dan maar blijven staan. Kunnen ze verplicht worden hun middelen efficiënt in te zetten?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Ik geef u eerst de cijfers over de metingen in 2004 en 2005. Er is gevraagd een

onderscheid te maken tussen eigen initiatieven en initiatieven van derden en tussen privé-woningen en openbare gebouwen. Bovendien hebben we een indeling gemaakt per provincie.

In de provincie Antwerpen werden er in 2004 geen metingen verricht. In 2005 werden geen metingen verricht in openbare gebouwen, maar wel 9 metingen in privé-woningen. Daarvan werden er 8 uitgevoerd op initiatief van derden en 1 op eigen initiatief. In de provincie Limburg werden er in 2004 geen metingen verricht. In 2005 werden geen metingen verricht in openbare gebouwen, maar wel 4 metingen in privé-woningen, waarvan 3 op initiatief van derden en 1 op eigen initiatief. In de provincie Oost-Vlaanderen vond er in 2004 1 meting plaats op initiatief van derden in een privé-woning. In 2005 werden in die provincie geen metingen verricht in openbare gebouwen, maar wel 10 metingen op initiatief van derden in privé-woningen.

In de provincie West-Vlaanderen zijn er in 2004 6 metingen uitgevoerd. 1 daarvan gebeurde op initiatief van derden in een openbaar gebouw. 5 metingen gebeurden op initiatief van derden in privé-woningen. In 2005 waren er in het totaal 12 metingen, waarvan 1 op initiatief van derden in een openbaar gebouw en 11 op initiatief van derden in privé-woningen. In de provincie Vlaams-Brabant vonden er in 2004 4 metingen plaats, waarvan 1 in een openbaar gebouw op initiatief van derden en 3 op initiatief van derden in een privé-woning. In 2005 werd daar 1 meting verricht in een openbaar gebouw en vonden 2 metingen plaats in privé-woningen op initiatief van derden.

Op 5 plaatsen, namelijk 3 woningen en 2 scholen, werden de richtwaarden overschreden. In de woningen ging het respectievelijk om tetrachloorethyleen, huisstofmijt en kakkerlakken. In de scholen ging het om CO₂, VOS, PM₁₀, en PM_{2,5}. Meer uitleg daarover kan ik u desgewenst schriftelijk bezorgen.

Het is een nieuw besluit, zoals u zelf hebt aangegeven. Vandaar dat de cijfers van 2004 zeker niet representatief zijn. Voor 2005 zien we dat het al wat meer bekend is, en dat er vooral metingen gebeuren op initiatief van derden. We volgen dat op provinciaal niveau op, zodat we kunnen nagaan waar de initiatieven het best bekend zijn en waar er eventueel een tandje bij moet worden gezet.

Voor de beginfase hebben we geen jaarrapport opgesteld, maar voor het voorbije jaar 2005 is er wel een in voorbereiding. Op dit ogenblik worden de gegevens verzameld door de medisch milieukundigen bij de LOGO's en de provinciale antennes van de

Vlaamse Gezondheidsinspectie. De gegevens gaan naar de coördinatiecél van de Vlaamse Gezondheidsinspectie, die verantwoordelijk is voor de rapportering van het jaarverslag.

Ik sta uiteraard achter het besluit en steun de uitvoering ervan. Op het budget voor 2006 werden de nodige middelen ingeschreven, zowel voor de analyses als voor de metingen in het binnenmilieu.

Mijnheer Daems, u stelt terecht de vraag over de bekendheid en hoe we die kunnen versterken. In eerste instantie is dat een taak van de medisch milieukundigen. Ik durf vandaag niet beweren dat er een tekort aan personeel is en we dus naar een uitbreiding moeten gaan. De medisch milieukundigen hebben een belangrijke taak naar de intermediären. We kunnen bekijken hoe de informatiedoorstroming beter kan verlopen en de deskundigheidsbevordering bij bijvoorbeeld huisartsen versterkt kan worden. In eerste instantie behoort dat tot het takenpakket van de medisch milieukundigen, die ook de taak hebben om te informeren en te sensibiliseren. Indien dat moeilijk verloopt en een aantal grootschalige informatiecampagnes nodig zijn, zijn we altijd bereid om de mogelijkheden te bekijken.

De Gezondheidsinspectie neemt een deel over het besluit op in de publicaties die momenteel worden voorbereid, waardoor er meer bekendheid aan wordt gegeven.

Het is belangrijk te vermelden dat er een aparte regeling is voor de determinatie van schimmels. Dat onderzoek gebeurt in het kader van het samenwerkingsakkoord met het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid.

Ook al worden er nu andere accenten gelegd, de werking betreffende het binnenhuismilieu is vergelijkbaar voor het hele land. In het Brusselse Hoofdstedelijke en het Waalse Gewest praat men gemeenlijk over de ambulance verte, maar het begrip dekt niet overal dezelfde lading.

In Vlaanderen praten we veel liever over het binnenmilieubesluit, omdat we voorlopers zijn wat betreft de regelgeving en de normering met betrekking tot het binnenmilieu. Vlaanderen heeft er als enige voor geopteerd om een echte regelgeving te ontwikkelen, meer bepaald het binnenmilieubesluit. Voor de opmaak van de regelgeving heeft de administratie zich gebaseerd op bestaande onderzoeken uit het

buitenland, bijvoorbeeld uit Canada, en op systemen die in die landen al bestaan.

Ook de doelstellingen van de metingen zijn in Vlaanderen anders dan in de andere gewesten. Vlaanderen gaat uitsluitend uit van de principes van preventieve gezondheidszorg. We gaan na wat de oorzaak zou kunnen zijn van het gestelde probleem en of het kan worden opgelost door een aangepaste bewoning. Vandaar de cruciale rol van de medisch milieukundigen. Als dat niet kan leiden tot een bevredigende oplossing, komt de tweede lijn in actie, met name de Vlaamse Gezondheidsinspectie, die metingen en analyses zal uitvoeren.

We vinden dat een goed systeem, omdat we op deze manier meer beredeneerd en rationeel te werk kunnen gaan. Bij de ambulance verte is duidelijk ook een onderdeel wetenschappelijk onderzoek aanwezig. Wij maken een strikt onderscheid tussen de preventieve gezondheidszorg – waarbij we werken met het systeem van ons besluit – en het wetenschappelijk onderzoek, wat apart gebeurt door het Steunpunt Milieu en Gezondheid.

We denken dat we de juiste keuzes hebben gemaakt. We denken dat het noodzakelijk is dat de regelgeving tot stand kwam en we zijn fier dat die in Vlaanderen bestaat. We zullen verder evalueren of voor de bekendmaking meer inspanningen nodig zijn dan wat vandaag door de medisch milieukundigen gebeurt.

We zien geen reden om vandaag over te schakelen op een systeem als de ambulance verte, omdat we denken dat binnen ons systeem de juiste keuzes werden gemaakt en er rationeel en professioneel mee kan worden omgegaan.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de minister, als ik goed heb gerekend, gebeurden op 2 jaar tijd 24 binnenhuismetingen. Dat is toch een veeg teken. Dat wil zeggen dat heel weinig mensen het instrument kennen en ermee vertrouwd zijn. Ik wil ervoor pleiten om op een of andere manier, bijvoorbeeld via een extra campagne, het instrument meer bekend te maken.

Ik vraag me ook af of één halftijdse medisch milieukundige – die niet alleen met het binnenhuismilieu bezig moet zijn, maar ook met bijvoorbeeld de preventie van geneesmiddelen – in een regio van gemiddeld 5 tot 10 gemeenten, voldoende sterk staat om

naar de doelgroepen te stappen en met het binnenhuismilieu bezig te zijn. Het zou toch nuttig zijn te bekijken of versterking mogelijk is.

Mevrouw de minister, ik ben het met u eens dat het decreet en het besluit preventie als oogmerk hebben. Dat is sterker dan de regeling in het Waalse en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Maar de groene ambulance is geen wagen die door Vlaanderen rijdt en hier en daar stopt om metingen uit te voeren. Het is een proactief aanbod van het gewest naar alle doelgroepen die we voor ogen houden.

Als een huisarts een gezondheidsprobleem vaststelt, staat de groene ambulance ter beschikking om metingen te verrichten. Ik kan me vergissen, maar ik denk dat tot nu toe, als er een binnenhuismeting wordt gevraagd voor een privé-gebouw, een school of een publiek gebouw, een mini-overheidsaanbesteding moet gebeuren. Een beperkte overheidsopdracht is een verschrikkelijk logge procedure om een labo aan te stellen om metingen te verrichten.

Het lijkt me logischer dat we een structurele dienst creëren die een service aanbiedt, zonder telkens de markt te moeten consulteren om na te gaan welk labo bijvoorbeeld metingen kan verrichten voor schimmels of fijn stof.

Het besluit is niet tegengesteld aan de ambulance verte. We vertrekken van preventie en schenken daar alle aandacht aan, maar we moeten tegelijkertijd de drempel voor bijvoorbeeld OCMW's verlagen, zodat ze meer van het instrument gebruik maken.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer Daems, u mag niet stellen dat op 2 jaar tijd maar 24 metingen gebeuren. U weet goed dat het besluit dateert van midden 2004. We mogen dus niet de verkeerde conclusies trekken.

U weet dat alles via de Gezondheidsinspectie gaat. Het is de eerste keer dat mij wordt gemeld dat de procedure te zwaar zou zijn. Als we de procedure kunnen vereenvoudigen, ben ik bereid dat te bekijken. We blijven wel kiezen voor een systeem waarin de medisch milieukundigen een taak te vervullen hebben. Zij moeten eerst hun rol kunnen spelen, voor de tweede lijn, de Gezondheidsinspectie, wordt ingeschakeld.

Onze bekommernissen liggen niet ver uit elkaar, maar we blijven achter het principe van een gediversifieerde uitvoering staan. We moeten blijven evalueren of het systeem voldoende bekend is, maar daarvoor

moeten we de evolutie in 2006 afwachten en mogen we niet de cijfers van 2004 en 2005 samenvatten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de omzendbrief over energiearmoede

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw de minister, in het najaar van 2005 boog een bijzondere commissie van dit parlement zich over de energiearmoede, meer bepaald over de uitvoering van het decreet van 1996, dat energie als een basisrecht beschouwt. In ons klimaat kan men immers niet zonder verlichting of verwarming.

Het decreet garandeerde een levering van 6 ampère aan iedereen. Bovendien werd gesteld dat de definitieve afsluiting van gas, elektriciteit of water pas kan als er duidelijk sprake is van fraude, als er een gevaar is voor de veiligheid – bijvoorbeeld een gaslek of een breuk in de waterleiding – of als er kennelijke onwil tot betalen is.

Mevrouw de minister, collega's, deze drie redenen kunnen niet geëvalueerd worden door de energieleveranciers, maar enkel door de Lokale Adviescommissie (LAC), die werkt binnen het OCMW. Vertegenwoordigers van het OCMW en de LAC evalueren of een definitieve afsluiting verantwoord is.

Na de vrijmaking van de energiemarkt in 2003 wilde de Vlaamse Regering beter dan voorheen de uitvoering van het decreet van 1996 garanderen.

Omdat er vanaf 2003 verschillende energieleveranciers actief zouden zijn die wanbetalers kunnen droppen en deze mensen niet zonder energietoevoer mogen vallen, zorgde de Vlaamse Regering ervoor dat deze mensen automatisch worden overgenomen door de sociale leveranciers GeDIS of INTERREGIES. Tot op vandaag werden meer dan 50.000 klanten door de commerciële leveranciers – Electrabel, Nuon en de andere leveranciers zijn allemaal in hetzelfde bedje ziek – gedropt.

De nieuwe werking van de LAC's – want zij moesten nu werken met de sociale leveranciers – had, begrijp-

pelijk, nogal wat voeten in de aarde. Pas in de tweede helft van 2004 kwam de werking goed op gang en pas in de loop van 2005 werd duidelijk of er sprake is van een betere uitvoering van het decreet van 1996. Daarover heeft de Commissie Energiearmoede zich gebogen. Ik denk dat de commissie goed werk heeft geleverd. De besluiten zullen volgende week aan de plenaire vergadering worden voorgelegd.

De commissie heeft vooral gezien dat, sinds de LAC's nieuwe stijl op gang kwamen, er 1171 vergaderingen plaatsvonden, waarbij een kleine 20.000 dossiers werden behandeld. Dat zijn de cijfers van eind augustus, want de cijfers van eind 2005 heb ik nog niet.

In de periode van juli 2004 tot maart 2005 werden 8731 dossiers voorgelegd aan een LAC in Vlaanderen. Voor 56 percent van de dossiers werd beslist om de toevoer definitief af te sluiten. Uit de gegevens van GeDIS blijkt dat van alle dossiers die aan een LAC worden voorgelegd 14 percent wordt afgevoerd, omdat de cliënt ondertussen verhuisd is. 8 percent wordt uitgesteld, omdat extra sociaal onderzoek nodig is. 22 percent wordt ter zitting opgelost, omdat de klant opdaagt en men tot een akkoord kan komen over een afbetalingsplan.

Mevrouw de minister, de vraag rijst of er in die 56 percent van de gevallen sprake is van fraude, gevaar voor de veiligheid of kennelijke onwil om te betalen. Over wat kennelijke onwil tot betalen betekent, werd in 2002 een omzendbrief opgesteld. Kennelijke onwil tot betalen, betekent dat men wel kan, maar niet wil betalen. Het gaat dus echt om onwil.

GeDIS legt nu een dossier voor aan de LAC, met de vraag tot definitieve afsluiting. Mensen met een sociale leverancier moeten met een kaart werken, die vooraf moet worden opgeladen. Als de kaart gedurende 3 maanden niet werd opgeladen, als de gasrekening 3 maanden niet werd betaald of als geen budgetmeter mag worden geplaatst, worden de dossiers voorgelegd.

Men besluit tot kennelijke onwil, enkel en alleen op basis van het feit dat mensen niet komen opdagen. Mensen worden op de LAC uitgenodigd om zich te komen verdedigen. Als ze niet komen opdagen, concludeert men in de meeste lokale adviescommissies dat er een kennelijke onwil is om te betalen en gaat men over tot definitieve afsluiting.

In de praktijk blijkt – en dat werd ook duidelijk tijdens de hoorzittingen in de Commissie Energiearmoede – dat het bij mensen die niet opdagen, niet

noodzakelijk zo is dat ze kunnen maar niet willen betalen. Uit ervaring leren we dat mensen die een brief krijgen van GeDIS, absoluut niet weten wat GeDIS is. De sociale leverancier is niet bekend. Als ze een uitnodiging krijgen, denken heel veel mensen dat het gaat om een zoveelste rappel van Electrabel om de achterstallige schuld te betalen. Mensen kunnen die facturen toch niet betalen, dus worden de brieven, uit onmacht, geklasseerd.

De uitnodigingsbrieven zijn dikwijls heel ingewikkeld opgesteld, zodat mensen er geen kop of staart aan krijgen. In stedelijke omgevingen gaat het ook vaak om mensen voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. Als zij geconfronteerd worden met dat soort ambtelijke taal, begrijpen ze er helemaal niets van.

De belangrijkste conclusies van de Commissie Energiearmoede waren dat er in een aantal gevallen onte-recht wordt afgesloten, dat enkel niet ingaan op de uitnodiging niet kan volstaan, en dat de LAC's beslissen dat er sprake is van kennelijke onwil. Het niet ingaan op een uitnodiging werd nochtans afgesproken tussen de sociale leverancier en de VVSG. De commissie heeft duidelijk geconcludeerd dat dit onvoldoende is.

Volgende week bespreekt het Vlaams Parlement de conclusies, maar sommige ijverige ministers liepen daarop vooruit. Minister Peeters kondigde aan dat de gegarandeerde energielevering van 6 ampère onvoldoende is, en dat het 8 tot 10 ampère moet zijn. We zullen hem daar uitbundig in steunen. Ik hoop dat de meerderheid hetzelfde doet.

Mevrouw de minister, u hebt uw stem in dit debat nog niet veel laten horen, hoewel u verantwoordelijk bent voor het functioneren van de LAC's. Blijkbaar hebt u het nodig gevonden om een omzendbrief te sturen aan de lokale besturen, die tot nogal wat wenkbrauwengefrons heeft geleid. In het blad 'Lokaal' van de VVSG staat een artikel 'OCMW's en energie: brief Vervotte zorgt voor verwarring'. In uw brief vraagt u aan de lokale besturen om een lijst op te maken van adressen van de huishoudens die volgens de lokale adviescommissie in aanmerking komen om opnieuw aangesloten te worden. Dat is geen kleine vraag. De lokale besturen weten immers niet eens wie er nu echt is afgesloten. De LAC beslist dat de sociale leverancier kan afsluiten, maar of die dat ook doet, weten de lokale besturen niet.

Het zou veel eenvoudiger zijn als minister Peeters zich rechtstreeks tot de sociale leverancier zou wenden met de vraag wie afgesloten is. Eigenlijk kan hij

dat niet omdat de regels van de privacy dan worden geschonden. Het is wel vreemd dat u zich laat gebruiken om die lijst via minister Peeters op te vragen. De privacyproblemen zijn daarmee niet opgelost.

Als men een lijst wil van huishoudens die in aanmerking komen om opnieuw te worden aangesloten, dan moeten de OCMW's de LAC's samenroepen, alle dossiers herbekijken en de afgesloten gezinnen uitnodigen. Dat laatste is niet gemakkelijk omdat sommigen niet op die uitnodiging ingaan. Er moet ook worden geëvalueerd of de grond voor het afsluiten nog bestaat, of er dus nog gevaar, fraude of kennelijke onwil bestaat. Dit lijkt op het in gang zetten van een enorme administratieve draak. Bovendien roept dit ook veel juridische vragen op. U vraagt aan de LAC om terug te komen op eerder genomen beslissingen. U zegt onrechtstreeks dat ze in het verleden fouten hebben gemaakt, en dat ze dat nu moeten rechtzetten.

Mevrouw de minister, ik zou dat nog begrijpen als u tegelijk ook initiatieven zou nemen om ervoor te zorgen dat de LAC's in de toekomst geen verkeerde beslissingen meer kunnen nemen. De afspraak tussen de VVSG en de LAC's dat kennelijke onwil kan worden geïnterpreteerd als niet opdagen op de commissie, blijft echter overeind.

Mevrouw de minister, waarom hebt u gedaan wat u hebt gedaan, en waarom doet u niet wat ik vraag?

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: De Commissie Energiearmoede is inderdaad heel actief geweest. Het is erg belangrijk dat er een goede samenwerking is tussen de ministers Peeters en Vervotte, zowel voor welzijn als voor energie, omdat deze thema's in dit dossier aan bod komen.

Mevrouw de minister, hoe wordt de term 'klaarblijkelijke onwil' door de LAC's geïnterpreteerd? Is daar al onderzoek naar gebeurd? Hebt u daar zicht op? Sommige LAC's werken heel goed en maken afspraken over het behandelen van die dossiers. Als er bijvoorbeeld in een gezin dat voor afsluiting in aanmerking komt, minderjarige kinderen zijn, adviseren ze tegen een afsluiting. Dat is een regionale afspraak. Hebt u zicht op hoe andere LAC's daarmee omgaan? Zijn er veel regionale afspraken? Dit is belangrijke informatie om ook in de toekomst op deze vraag te kunnen antwoorden.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Er is een goede samenwerking tussen minister Peeters en mezelf. We nemen elk onze eigen verantwoordelijkheid binnen onze eigen bevoegdheden. Iedereen heeft een eigen stijl en communicatie. Het is goed dat die diversiteit er is binnen de Vlaamse Regering.

In de samenwerking wilden we zicht krijgen op de huishoudens die volgens de LAC's in aanmerking kwamen om opnieuw aangesloten te worden, omdat we een oproep wilden doen aan de netbeheerders om de gezinnen van wie aardgas en/of elektriciteit was afgesloten, onder bepaalde voorwaarden opnieuw aan te sluiten. Die vraag was ingegeven door de commissie. De commissievoorzitter vroeg uitdrukkelijk: 'De commissie vraagt om na te gaan welke maatregelen getroffen kunnen worden om de huishoudens die blijkbaar onterecht zijn afgesloten, opnieuw aan te sluiten.'

Die vraag heeft ons aan het denken gezet. We zijn erop ingegaan met een brief aan de OCMW's over het afsluiten van elektriciteit en aardgas. Ik heb dan ook gevraagd om via de LAC's een overzicht te geven van die huishoudens. De commissie had blijkbaar vastgesteld dat sommige huishoudens onterecht waren afgesloten. We moesten de vraag aan de OCMW's stellen over welke huishoudens het gaat.

Als we die vraag hadden gesteld aan de netbeheerders, dan zouden we een lijst krijgen waarin ook leegstaande woningen en winkels zouden staan. De netbeheerders hebben immers geen zicht op de sociale situatie van de personen en gezinnen. Dit speelde een belangrijke rol in de afweging die we hebben gemaakt. We gingen ervan uit dat de OCMW's die informatie wel zouden hebben.

We weten dat de OCMW's geen zicht hebben op wie werd afgesloten, maar we vonden dat het argument van de sociale situatie primeerde. Daarom hebben we de OCMW's gevraagd om de LAC's spoedig samen te roepen met het oog op het samenstellen van een lijst van gezinnen die in aanmerking komen om opnieuw te worden aangesloten.

We hielden er rekening mee dat het in veel OCMW's over niet veel huishoudens zou gaan. GeDIS, dat het grootste deel van Vlaanderen bestrijkt, heeft 216 afsluitingen van elektriciteit en 420 afsluitingen van gas uitgevoerd. Wellicht zijn in sommige gezinnen beide voorzieningen afgesloten, en zitten er ook leeg-

staande woningen tussen. We hebben daarmee rekening gehouden bij het formuleren van onze vraag.

De in de brief opgenomen vraag werd vooraf getoetst bij een aantal OCMW's op de haalbaarheid. Ze beantwoordden de vraag positief en gaven ook aan dat ze die huishoudens van nabij opvolgen. De VVSG hebben we niet rechtstreeks gecontacteerd. We zijn wel permanent betrokken bij de gesprekken over de wijzigingen in de sociale openbaardienstverplichtingen, waaraan minister Peeters werkt. Ook het probleem van de LAC's werd al besproken met de VVSG.

Tot vandaag hebben 115 OCMW's geantwoord op de vraag. Het is de bedoeling om de resultaten van die bevraging samen met de VVSG op te volgen. We moeten daaruit de nodige lessen trekken voor de toekomst. Dat was van bij de aanvang de bedoeling.

Ik ga ervan uit dat de LAC's in eer en geweten adviezen verstrekken. Zo'n LAC-advies is het resultaat van een bespreking en zodoende moeilijk te beoordelen als goed of fout. We willen structurele verbeteringen aanbrengen. Zo willen we een verplicht sociaal onderzoek instellen, en de mensen informeren over de werking van de LAC's zodat ze weten hoe ze een afsluiting kunnen voorkomen. We willen ook de werking van de LAC's in de verschillende OCMW's uniformer laten functioneren door specifieke voorwaarden te koppelen aan een afsluiting. Het conditioneel advies van de LAC's voor afsluiting zou in een regelgeving moeten worden verankerd. Er moeten ook initiatieven worden genomen op het vlak van preventie.

Ik wil dit debat nu niet ten gronde voeren. Het was de bedoeling om een zicht te krijgen op het probleem. Daarbij is de bevraging erg nuttig geweest. Die leert ons dat blijkbaar niet alle gezinnen worden opgevolgd. Dat willen we in de gesprekken met de VVSG opnemen.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw de minister, ik ben verheugd dat u werkt aan structurele maatregelen om de beslissingsvoorwaarden voor de LAC's te verstrengen. Met de omzendbrief draait u echter in een rondje. 30 percent van alle dossiers die besluiten tot een afsluiting, bevindt zich in Antwerpen, 15 percent bevindt zich in Gent. Het probleem in die grote steden is dat de OCMW's niet klaar waren om een sociale dienst te hebben.

Na de liberalisering in 2004 krijgt de LAC in Antwerpen wekelijks 100 dossiers op tafel. Het is onmogelijk voor de dienst sociale integratie om al die dossiers apart te bekijken. Precies die overdaad en het tekort aan personeel hebben ertoe geleid dat onder druk van de grote steden met de VVSG en GeDIS is afgesproken dat kennelijke onwil zou worden beschouwd als het niet opdagen op de vergadering. Dat is de kern van het probleem. Als we niets doen aan de versterking van de steden om maatschappelijk onderzoek mogelijk te maken, dan blijven we in een cirkel draaien.

Mevrouw de minister, als u uw omzendbrief hebt getoetst bij bepaalde OCMW's van kleinere gemeenten, dan begrijp ik dat die daar inderdaad geen probleem mee hebben. Als 30 percent van de dossiers in Antwerpen zit en 15 percent in Gent, is er daar wel een immens probleem. Ik pleit er dus voor om de grootstedelijke problematiek apart te bekijken. Zeker wanneer u een voorstel van besluit maakt om de LAC's op een andere manier te laten werken, raad ik u aan eerst advies te vragen in verband met de haalbaarheid in de grote steden. Er zal eventueel in aparte middelen moeten worden voorzien. Anders draaien we in een cirkel, daar ben ik van overtuigd.

Minister Inge Vervotte: Ik veronderstel dat de VVSG het daar zeker over zal hebben tijdens het gesprek.

De voorzitter: De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Mevrouw de minister, indien ik me niet vergis, hebt u gesproken over 426 afsluitingen. Over welke periode praat u dan? In de commissie ad hoc hebben we heel andere cijfers gekregen. Daar werd gepraat over meer dan 3000 afsluitingen.

Minister Inge Vervotte: Ik heb het voorbeeld genomen van GeDIS, dat sprak over 216 gevallen van het afsluiten van de elektriciteit en 420 gevallen van het afsluiten van gas. GeDIS is een samenwerkingsverband van verschillende distributienetbeheerders.

Mevrouw Mieke Vogels: De cijfers van de VREG zijn helemaal anders: respectievelijk 2200 en 1100. Ik denk dat de cijfers van de VREG, de gesprekspartner van de Vlaamse overheid, betrouwbaarder zijn dan die van GeDIS.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aangekondigde besparingen op de drie Vlaamse eenheden voor intensieve behandeling van geïnterneerden in Rekem, Zelzate en Bierbeek

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aangekondigde besparingen in de psychiatrische verzorgingsinstellingen

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opvang van geïnterneerden in Vlaanderen

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mevrouw de minister, sinds 2001 wordt er in Vlaanderen op een goede manier werk gemaakt van de behandeling van geïnterneerden. Jaarlijks stelt het ministerie van Justitie een budget van 4,9 miljoen euro ter beschikking.

In Vlaanderen bestaan sindsdien 3 projecten die zich richten naar de groep van de medium-securitypatiënten. Die projecten lopen in Rekem, Zelzate en Bierbeek. Minister Onkelinx maakte onlangs bekend dat er zal worden bespaard op de financiering van de drie Vlaamse eenheden voor die intensieve behandeling van geïnterneerden.

Voor 2006 gaat het over een besparing van 1 miljoen euro en voor 2007 over een besparing van 1,5 miljoen euro. Dit is meer dan 30 percent van de totale financiering. Het zal dus zeer moeilijk worden voor de 3 Vlaamse projecten.

De FOD Justitie vindt de kosten voor de beveiliging eigenlijk te hoog. Dat is een beetje een rare redenering. De projecten werden immers niet vergeleken met projecten in andere Europese landen, waar de zorg voor geïnterneerden al langer op een hoger niveau staat. De enige vergelijking die werd gemaakt, was die met de actuele kosten van de zorg voor geïnterneerden in Wallonië. Als u het mij vraagt, is dat uitgangspunt verkeerd.

Deze 3 projecten hebben in de periode tussen 2001 en 2005 meer dan 280 opnames gerealiseerd. Dat is sowieso al meer dan het aantal waarvoor ze oor-

spronkelijk werden gefinancierd. Dit alles gebeurde zonder noemenswaardige incidenten en geeft dus aan dat het nuttig en nodig is om voor deze specifieke groep mensen een aangepaste zorg uit te bouwen en in stand te houden. De inspanningen van de 3 forensische eenheden werden unaniem positief geëvalueerd door het Internationaal Observatorium voor de Gevangenen en door het rapport-Cosyns, opgesteld onder andere op vraag van minister Onkelinx.

De geplande besparing zal een rechtstreekse impact hebben op het bestaande personeelsbestand. Daardoor komt de continuïteit van de zorg voor de patiënten in het gedrang. Moeten de geïnterneerden terug naar de nu al overvolle gevangenen waar ze geen behandeling zullen krijgen?

Ik kan de besparingsmaatregel zeer moeilijk plaatsen. De pilootprojecten leverden goed en zinvol werk. Er is met veel enthousiasme en dynamiek veel know-how opgebouwd. Het lijkt me zonde om die verloren te laten gaan.

Ik acht de realisatie van een samenhangend en kwalitatief gezondheidsbeleid net zoals u van groot belang. Het moet echter gebeuren in een landschap waarin iedereen zijn verantwoordelijkheid opneemt. Ik durf zeggen dat Vlaanderen in dit verband zijn verantwoordelijkheid wel heeft opgenomen. Er worden bijvoorbeeld middelen gereserveerd voor de ambulante begeleiding van geïnterneerde mensen met een mentale handicap. Ook in 2004 en 2005 voorzag Vlaanderen in geld voor het aanbieden van leefomstandigheden buiten de gevangenen voor geïnterneerden met een mentale handicap.

Ik heb soms het gevoel dat ik op de verkeerde plaats een minister probeer te overtuigen, want er is ondertussen al heel wat inkt gevloeid over deze kwestie. U hebt vandaag ook nog duidelijk laten blijken in de media dat u als bevoegde minister van de Vlaamse Gemeenschap wilt worden betrokken bij het uittekenen van een beleid voor geïnterneerden. Ik ben dan ook blij dat u heel duidelijk op uw strepen gaat staan.

Mevrouw de minister, wat is uw visie op de forensische psychiatrie in Vlaanderen? Hoe wilt u die visie omzetten in een concreet beleid? Bent u bereid om mee te helpen aan de uitbouw van een globale visie op dit beleidsdomein en zo ja, op welke manier?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw de minister, in Vlaanderen verblijven er nog steeds een 150-tal geïnterneerden in gewone gevangenissen, terwijl ze eigenlijk thuishoren in een psychiatrische instelling. De Vlaamse overheid heeft echter inspanningen geleverd om een aantal projecten uit te werken, zodat een honderdtal geesteszieken die ernstige misdaden hebben gepleegd, niet worden geïnterneerd in gewone gevangenissen maar aangepaste behandeling en opvang krijgen. Deze projecten werden in het verleden mee gefinancierd door het ministerie van Justitie.

Via de pers hebben we moeten vernemen dat minister Onkelinx de financiering terugschroeft of zal terugschroeven. De tegemoetkoming van 162 euro per dag voor Rekem en van 142 euro per dag voor Bierbeek en Zelzate, zal worden verlaagd tot 103 euro per dag; het bedrag dat aan een Waalse instelling in Doornik wordt gegeven. Dat moet volgens haar voldoende zijn.

We weten echter dat de financiering in Wallonië helemaal verschilt van die in Vlaanderen. Er wordt bovendien vertrokken van een andere redenering in het dossier. De redenering die minister Onkelinx gebruikt om in 2006 1 miljoen euro en in 2007 1,5 miljoen euro te besparen, zal ernstige gevolgen hebben. De werking van de projecten dreigt in gevaar te komen en bovendien melden de vakbonden dat 50 werknemers ontslagen dreigen te worden.

Ik heb met zeer veel interesse uw vrije tribune gelezen in De Standaard. Daaruit blijkt heel duidelijk dat we in Vlaanderen een totaal andere aanpak hebben dan in Wallonië en dat u die de volgende jaren wilt blijven hanteren.

In Wallonië is de redenering dat geïnterneerden allemaal moeten worden opgesloten in een grote instelling. Indien ik een en ander goed heb begrepen, is minister Onkelinx van plan om de projecten in Vlaanderen minder te financieren en ze uiteindelijk te laten verdwijnen. Ze zou dan één grote instelling in Vlaanderen financieren volgens de principes die er in Franstalig België op na worden gehouden.

Mevrouw de minister, ik denk wel dat we in verband met de concrete uitwerking op het terrein op enkele punten van mening zullen verschillen, maar toch denk ik dat mijn fractie en u in verband met de hoofdlijnen op hetzelfde spoor zitten. Er moet een klemtoon worden gelegd op een behandeling met als doelstelling op termijn de terugkeer naar de

maatschappij. We gaan akkoord met een projectbenadering, maar er mag slechts een terugkeer naar de maatschappij zijn op voorwaarde dat er voldoende zekerheid wordt gegeven dat er geen risico op hervallen is. Volledige zekerheid kan nooit worden gegeven, maar dat kan bijvoorbeeld ook niet met gevangenen die na 10 jaar opsluiting vrijkomen.

We blijven de benadering van de kwestie in Vlaanderen volgen. We laten ons niet leiden door wat minister Onkelinx wil doen. Ik vind het tamelijk merkwaardig dat ze bijna als een potentaat de principes van Wallonië bij ons wil invoeren.

Mevrouw de minister, welke initiatieven hebt u genomen na de aangekondigde maatregel van de minister van Justitie om vooral bij hoogdringendheid te voorkomen dat de werking van de projecten op de helling komt te staan en dat er arbeidsplaatsen verloren gaan? Is er overleg geweest? Indien er overleg is geweest, kunt u ons dan misschien de motivatie van minister Onkelinx duidelijk maken of kent u die ook niet?

Het Verbond der Verzorgingsinstellingen en de Vereniging van Openbare Verzorgingsinstellingen vragen uitdrukkelijk dat uw departement samen met dat van uw federale collega's van Justitie en Volksgezondheid een samenhangend en kwalitatief gezondheidsbeleid uitwerkt. Zullen er terzake initiatieven worden genomen?

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mevrouw de minister, geïnterneerden van wie men denkt dat ze een middelmatig of hoog risico lopen op recidive, worden uit de maatschappij verwijderd. Het is echter heel bizar dat er geen precieze cijfers zijn over het juiste aantal geïnterneerden.

Deze geïnterneerden worden vaak opgesloten terwijl de nadruk zou moeten liggen op de medisch-psychiatrische behandeling. Een gewone opsluiting is symptoombestrijding. Dan laat men na enkele jaren gewoon een tijdbom vrij. Contacten met de sector hebben me geleerd dat lange opsluiting van een geestesgestoorde delinquent zonder enige vorm van therapie geen neutrale periode is. Dat heeft nefaste gevolgen voor de geestestoestand van de betrokkene. België werd hiervoor meermaals veroordeeld en reeds jarenlang wordt over dit probleem gegalaverd. Het dossier krijgt er nu nog een negatieve wending bij.

Vorige maandag vernam ik dat de minister van Justitie, mevrouw Onkelinx, die bevoegd is voor de bewaking, de budgetten opnieuw terugschreeft. Hierdoor komen minstens drie Vlaamse projecten in de problemen. Na een betoging van de sector bleek dat de minister bij haar standpunt blijft.

Het belangrijkste probleem is dat geïnterneerden nauwelijks of niet worden behandeld. Op de superministerraad van 30 en 31 maart 2004 kondigde de paarse federale regering met veel poeha aan dat er een nieuwe instelling voor geïnterneerden zou worden gebouwd in Antwerpen. De investering in Vlaanderen is prioritair aangezien de situatie in Wallonië veel minder dramatisch is. Deze instelling, aldus minister Onkelinx, zou zo'n 300 tot 400 plaatsen bieden aan geïnterneerden. De N-VA heeft onmiddellijk geprotesteerd tegen deze plannen, Zowel de Vlaamse Gezondheidsraad, de Nationale Raad voor Ziekenhuisvoorzieningen als Netwerk Internering zien niets in één mastodontinstelling.

Voor de hogericogeïnterneerden zou in Vlaanderen een speciale instelling, zoals die door minister Onkelinx werd omschreven, met een capaciteit van 200 plaatsen volstaan.

Het voorstel van minister Onkelinx gaat niet ver genoeg. Uit studies en artikelen over deze problematiek blijkt dat niet alleen de situatie van de geïnterneerden die in de gevangenis verblijven, zorgwekkend is. De meeste instellingen van sociaal verweer zouden slechts veredelde gevangenschappen zijn. Dit zijn de woorden van Henri Heimans en Patricia Brad, respectievelijk kamervoorzitter en raadsheer aan het hof van beroep te Gent, en beiden ook voorzitter van de Commissie tot Bescherming van de Maatschappij in de gevangenis van Gent.

Het is duidelijk dat de federale regering faalt op alle vlakken. Begin 2006 zijn de werken nog niet gestart en zijn er nauwelijks concrete plannen. Er is zelfs nog geen locatie bekendgemaakt. Bovendien blijft minister Onkelinx bij haar visie, tegen de wil van Vlaanderen in.

Mevrouw de minister, reeds in mei 2005 heb ik u hierover een vraag om uitleg gesteld. U antwoordde toen dat er nog geen overleg had plaatsgevonden omdat minister Onkelinx wilde wachten op het rapport van de werkgroep onder leiding van professor Cosyns. Die werkgroep moest zich buigen over het specifieke statuut van de geïnterneerden en moest een aan-

vaardbare oplossing voorstellen voor de financiering van aangepaste behandelingen.

U stelde wel uitdrukkelijk dat u het standpunt van de Vlaamse Gezondheidsraad zou bijtreden. Intussen is het rapport er, maar de belangrijkste conclusies worden nog steeds opzijgeschoven. Blijkbaar deelt minister Onkelinx uw standpunt over de hogericogroep niet, meer bepaald dat Volksgezondheid en niet Justitie zou moeten zorgen voor de financiering en extra beveiliging van deze ziekenhuizen.

Minister Onkelinx schreeft de investeringen nu eenzijdig terug, zonder dat wordt voorzien in een federaal of Vlaams alternatief. Net zoals minister Demotte deed met het dossier van de arbeidszorg, neemt opnieuw een Waalse federale minister eenzijdige beslissing in het nadeel van Vlaanderen. Dat is ongehoord en onaanvaardbaar.

Mevrouw de minister, welke officiële stappen hebt u intussen ondernomen om het standpunt van de Vlaamse Regering over de geplande superinstelling en over de bevoegdheid te verdedigen bij federaal minister Onkelinx? Welke stappen overweegt u als minister Onkelinx haar plannen niet bijstelt?

Moet de Vlaamse overheid ingrijpen op het veld? Het kan niet door de beugel dat de Vlaamse overheid hiertoe gedwongen wordt door eenzijdige beslissingen van de federale regering. Het gaat hier echter om mensen. De Vlaamse overheid mag hen niet zonder meer laten vallen.

Mevrouw de minister, overweegt u een uitbreiding van de ambulante zorgverstrekking door de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg naar de in een gevangenis verblijvende geïnterneerden? Kan de Vlaamse overheid initiatieven ontwikkelen om de mentaal gehandicapten die momenteel als geïnterneerde in een gevangenis verblijven en daar al dan niet door organisaties als Centrum OBRA worden opgevangen, op een volwaardige manier in de voor deze doelgroep geëigende voorzieningen in de gehandicaptensector op te vangen?

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb een aanvullende vraag. Hiervoor zou ik iets verder in de tijd willen teruggaan. In juni 2000 heeft het Vlaams Parlement, na een werkbezoek van de leden van deze commissie

aan de gevangenis van Merksplas, een resolutie over de opvang van geïnterneerden goedgekeurd. Wat we tijdens dit bezoek aan de toenmalige instellingen voor Sociaal Verweer te zien hebben gekregen, was niet altijd even fraai. Op basis van onze vaststellingen in verband met de toestand van de geïnterneerden in de gevangenis hebben we, vanuit de oppositie, een resolutie helpen goedkeuren.

Die resolutie van het Vlaams Parlement omvat een aantal aanbevelingen die specifiek op het Vlaams bestuursniveau slaan en een aantal afspraken in verband met overleg en protocols met het federale bestuursniveau. Ik vraag me af hoe het met de toepassing van die resolutie staat. Ik weet dat de minister deze aanbevelingen eigenlijk van haar voorganger heeft geërfd.

Hoe wil u de minister van Justitie op de juiste plaats krijgen? Het protocolakkoord over de krachtlijnen van de verdere samenwerking in het grensgebied tussen de beleidsdomeinen Justitie en Welzijn bevat onder meer specifieke punten over de behandeling en de begeleiding van daders van seksueel misbruik. Over de internering van deze mensen is een samenwerkingsakkoord afgesloten. Het protocol bevat ook de belofte van de minister van Justitie om, samen met de minister van Volksgezondheid en de minister van Sociale Zaken, deze problematiek grondig aan te pakken. Ik denk hierbij onder meer aan zorgcircuits en aan de budgettaire implicaties van de te nemen maatregelen. Deze belofte had tot de voorbereiding van een samenwerkingsakkoord moeten leiden. Hoe komt het dat we nog niet verder staan?

Op basis van het strategisch plan hulpverlening aan gedetineerden is een samenwerkingsakkoord tot stand gekomen. De geïnterneerden maken deel uit van de doelgroep. In welke mate wil de minister zich op dit samenwerkingsakkoord baseren?

Er is in Vlaanderen heel wat goede literatuur, zoals beleidsvoorstellen en adviezen, voorhanden. In welke mate wil de minister hiermee rekening houden?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer de voorzitter, ik zal niet herhalen wat de vorige spreeksters al hebben gezegd. Blijkbaar is er een breed draagvlak voor onze visie. Dit is alvast een belangrijke vaststelling.

Het is uiteraard niet altijd even evident voor de Vlaamse overheid om voor de federale overheid in

de bres te springen. Sommige beslissingen van de federale overheid hebben grote implicaties voor onze visie en voor de organisatie van ons welzijns- en gezondheidslandschap. Om die reden heb ik getracht de zaak op een constructieve manier aan te pakken. Ik heb een alternatief voorstel geformuleerd.

Dat alternatief voorstel van de Vlaamse overheid kost minder en houdt meer rekening met de expertise die in Vlaanderen is ontwikkeld. Ik heb dat voorstel op 29 september 2005 aan minister Onkelinx overgemaakt. Tijdens de gesprekken die sindsdien tussen onze kabinetten zijn gevoerd, is gebleken dat minister Onkelinx het Vlaamse voorstel op zijn waarde wil beoordelen, maar dat zij en minister Demotte eerst nog een aantal bekommernissen over de financiering moeten uitpraten.

De Vlaamse overheid wil niet naar een gecentraliseerde opvang evolueren. Het is steeds onze visie geweest om waar mogelijk voor een reguliere, gemeenschappelijke aanpak en waar nodig voor een specifieke, afzonderlijke aanpak te kiezen. Hierbij moeten we uiteraard met een aantal basisprincipes rekening houden.

We willen het aanbod op grond van de noden opsplitsen. We zijn van mening dat deze noden gedifferentieerd zijn. Dit geldt voor de bescherming van de samenleving en voor de therapeutische begeleiding van de betrokken individuen. De opvang moet zich aanpassen aan of aansluiten bij de verschillende bestaande noden. Zoals ik daarnet al heb gezegd, betreffen die noden de bescherming van de samenleving en de noodzakelijke therapeutische gesprekken.

Indien we de noden opsplitsen, gaat het eigenlijk om drie groepen.

De eerste groep is de lageveiligheidsgroep. Momenteel wordt ongeveer een derde van de geïnterneerden op deze manier opgevangen. Deze groep moet in de ambulante geestelijke gezondheidszorg en in de klasieke opvang in voorzieningen worden geïntegreerd. We kunnen deze patiënten zorgtrajecten aanbieden en op dezelfde manier als niet-geïnterneerden begeleiden.

De tweede groep is de mediumveiligheidsgroep. Voor deze groep zijn afzonderlijke behandelings- en verblijfseenheden noodzakelijk. Deze geïnterneerden kunnen in het bestaande aanbod van de geestelijke gezondheidszorg terecht. De zorgvoorzieningen moeten dan natuurlijk wel over het nodige gekwalifi-

ceerde personeel beschikken. Bovendien moeten een aantal bijkomende maatregelen, zoals camerabeveiliging, worden genomen.

De derde groep is de hogeveiligheidsgroep. Iedereen erkent dat deze mensen niet vrij kunnen rondlopen. Ze vormen een gevaar voor de samenleving en voor zichzelf. Deze beperkte groep van gedetineerden kan moeilijk in de geestelijke gezondheidszorg worden opgevangen. Omwille van de delicten die ze hebben gepleegd en de kans dat ze kunnen hervallen, zouden ze binnen het klassieke aanbod een risico inhouden.

Ze horen daar dus niet thuis. Voor hen is een aparte en degelijke psychiatrische behandeling nodig en opvang in een voorziening met gesloten karakter.

Onze visie is dat het zorgaanbod opgebouwd moet worden vanuit een zorgtraject. De expertise die ontwikkeld is op het terrein, moet daarin worden meegenomen. Die visie is geresulteerd in een concreet voorstel tot de oprichting van één forensisch psychiatrisch centrum met maximaal 250 bedden voor de groep van geïnterneerden en patiënten met een hoog veiligheidsrisico. We baseren ons daarbij op de gegevens uit het rapport-Cosyns.

Een tweede element van het voorstel is de uitbreiding van de drie bestaande forensische psychiatrische afdelingen in Rekem, Bierbeek en Zelzate, waar er telkens 40 – de huidige capaciteit – tot 60 bedden noodzakelijk zijn. Hier komt de financiering van minister Demotte om de hoek kijken. Daarnaast denken we aan het creëren van nieuwe forensische psychiatrische afdelingen voor subdoelgroepen voor in het totaal 120 patiënten. Het betreft hier specifieke groepen, bijvoorbeeld seksueel delinquente geïnterneerden. Verder stellen we de uitbreiding voor van het reguliere residentiële aanbod voor geïnterneerden in psychiatrische ziekenhuizen, in beschut wonen of psychiatrische verzorgingstehuizen met minimaal 70 bedden of plaatsen, en de ondersteuning van het ambulante forensische zorgaanbod in de geestelijke gezondheidszorg en de Centra Algemeen Welzijnswerk.

We denken dat hiervoor een globaal plan noodzakelijk is. Er is behoefte aan een visie op hoe we die zorgtrajecten het best kunnen uitvoeren, en welke minister daarbij zijn verantwoordelijkheid moet opnemen. Het is evident dat zowel Justitie als Volksgezondheid op federaal niveau, en ook Volksgezondheid op Vlaams niveau omwille van het ambulante,

moeten samenkomen en een bijdrage moeten leveren. We hebben daartoe, zoals al vermeld, op 29 september een plan voorgesteld aan de federale overheid.

De voordelen van een uitbouw op deze manier zijn veelvuldig. De beheersproblemen en de concentratie van risico's in een mega-instelling vallen dan weg. We spreken ook altijd over gemeenschapsgerichte zorg. We proberen rehabilitatie en opvang in de samenleving waar het kan, te stimuleren. Dat kan veel beter in kleinschalige projecten. Het laat veel gemakkelijker toe de gevangencultuur af te schudden en te ruilen voor een behandelingscultuur. Geografische spreiding is hierbij een voordeel, omdat ze reïntegratie kan bevorderen.

Deze visie sluit ook aan bij wat er al bestaat in de praktijk. We mogen de bestaande expertise immers niet verloren laten gaan. Er kan dan ook een meer verscheiden en vollediger zorgaanbod organisatorisch uitgewerkt worden. Dat kan eventueel ook gestuurd worden door netwerking. Een bijkomend voordeel is dat de totale budgettaire kost lager ligt dan die van een mega-instelling, waarvoor tenslotte ook de risicobeheersing in rekening moet worden gebracht.

Intussen zijn er inderdaad overlegmomenten geweest. We hebben de brief verstuurd op 29 september, maar mevrouw Onkelinx wilde wachten op het rapport-Cosyns. We hebben dan in de eerste week van januari een overleg gehad, en opnieuw op 16 januari. Minister Onkelinx is bereid het veiligheidsaspect te financieren, maar ze verwacht ook dat minister Demotte de financiering van de ziekenhuisdiensten voor zijn rekening neemt. Dat lijkt ons logisch, maar het moet bij de federale overheid nog worden uitgediscussieerd.

Voor wat de ambulante zorg betreft, verwijs ik naar het antwoord dat ik al eerder heb gegeven. Voor geïnterneerden met een mentale handicap hebben we al een aantal stappen ondernomen. Over de problematiek van de aangekondigde federale besparingen in de drie psychiatrische ziekenhuizen is er geen overleg geweest. We hebben dat op dezelfde manier als u vernomen. We hebben als tegengzet echter duidelijk onze visie naar voren geschoven, en we zullen dit verder volgen. We hopen dan ook dat de gesprekken tussen minister Demotte en minister Onkelinx positief kunnen verlopen.

We zijn uiteraard bereid onze verantwoordelijkheid te nemen als dat past in een totaalvisie van zorgtra-

jecten. Het heeft geen enkele zin bevoegdheden van de federale overheid op Vlaams niveau in te vullen. Wel nemen we onze verantwoordelijkheid, zoals we al hebben gedaan in een aantal voorzieningen en met de gerealiseerde uitbreiding van het aantal plaatsen. We willen dat doen in een totaalpakket waarin zorgtrajecten worden aangeboden en waarin we het onderscheid kunnen maken tussen de drie verschillende groepen.

We moeten ook rekening houden met de nood aan voldoende wetenschappelijke screening, maar daarvoor is er de dag van vandaag voldoende materiaal voorhanden. Het is dus geen argument meer om in vraag te stellen of we wel voldoende in staat zijn om de opdeling te maken in groepen met laag, gemiddeld en hoog risico. We moeten daar voortdurend alert voor blijven, maar er bestaat wetenschappelijk screeningsmateriaal voor. We werken natuurlijk met mensen, en dat betekent dat er altijd wel een risico blijft, maar er is voldoende expertise om onze visie in Vlaanderen verder te implementeren.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Ik heb omtrent dit dossier nog heel wat vragen, maar zoals gezegd, stel ik ze misschien op het verkeerde forum. Oorspronkelijk is de beslissing immers niet hier genomen, alleen dragen we er de gevolgen van.

U zei dat we een globale visie hebben, waarover heel duidelijk gecommuniceerd is. Daarin is ook de uitbreiding, zelfs van die drie projecten, opgenomen. Ik stel me echter de vraag hoe het concreet zal verlopen. De subsidiëring werd door een federale beslissing stopgezet. Kan er in uw overleg met het federale niveau worden afgesproken dat er wordt meegedeeld wanneer er meer informatie is? Ik kan me indenken dat de mensen die in de projecten zijn opgenomen en de personeelsleden zich dat afvragen.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw de minister, eigenlijk zitten we in een patstelling. De federale subsidiëring werd sterk teruggeschroefd. Minister Onkelinx probeert de bal in het kamp van minister Demotte te leggen.

Denkt u dat een oplossing mogelijk is? Zowel het voortbestaan van een aantal projecten als de tewerk-

stelling van een aantal mensen staat op het spel. Er moet dus vrij dringend een antwoord komen.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mevrouw de minister, ik vind het echt een schande dat minister Onkelinx dat spel durft te spelen, ten nadele van de mensen die geïnterneerd zijn. Minister Onkelinx moet eerst een akkoord hebben met minister Demotte, vooraleer de besparing kan worden doorgevoerd.

We worden hier opnieuw geconfronteerd met de grenzen van de bevoegdheden van het Vlaamse en het federale niveau. Mevrouw de minister, ik ben blij dat u probeert om alles zo goed mogelijk bij te sturen. Ik zal, samen met u, het dossier blijven volgen, want we kunnen niet aanvaarden dat minister Onkelinx het spel op deze manier blijft spelen.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Ik kan natuurlijk niet spreken in naam van de federale overheid. We hebben bewust onze schouders mee onder het dossier gezet. Vanuit Vlaanderen zullen we het dossier ook blijven volgen. We verwachten ook dat het alternatief dat we hebben voorgesteld op zijn waarde wordt geschat. Ook dat zullen we evalueren bij de verdere contacten met de federale overheid.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
